

Автор: Зотова Галина Вячеславовна

Книга: Семье кăшăлĕ

Сказка: Мĕншĕн шура упу сурсĕрте пурăнать?

Ку еç ёлĕк-авалах, сĕр çинче пурнаç пуçланса кайна чухнех пулса иртнĕ тет.

Сĕр-анне хай патне мĕн пур чĕр чунпа вĕсен кайака чĕнтерчĕ тет: кашнинех малашне пуранма вырăн валеçсе парасшăн.

Чĕр чунсемпе паллашма çăлтăрсене, уйăхпа хĕвеле те чĕнчĕ тет.

Хĕвел пуринчен маларах çитрĕ тет. Илемлĕ сараппанпа, чечеклĕ кăшăлпа, ярамла шăрçапа. Хай пуринчен маларах çитнĕрен хĕп-хĕпĕрчĕк тет. Йăл та йăл сĕсет тет, кулнаçемĕн ашанса пырать тет. Мĕн чухлĕ ытларах кулать, çавăн чухлĕ ытларах ашăтать тет.

Кăштахран палăртна вырăна чĕннĕ чĕр чунсем пухана пуçларĕç пĕрин хыççăн тепри, ниепле те час пуханаймаççĕ тет.

Каç та пула пуçларĕ, сулханланма тытăнчĕ, чĕннĕ хăнасем çаплипех пурте пуçтарăнса сĕтеймеççĕ. Хĕвел сывăхĕнче ашăраххине туйса килекенсем ун сывăхнерех вырнаçма тăрăшрĕç тет.

Тевеппе тимĕр шапа, хайсем палăртна вырăна час сĕтеймесе туйса, ирех çула тухна мĕн. Çаванпа та малтисен ретĕнче пулчĕç, хĕвел сывăхнерех вырнаçрĕç. Кенгурупа страус та вĕсемпе тупăшсах юнашар ларчĕç.

Упа-утаман нихăсан та васкаман, ку хутĕнче те пăртак аяккарах вырнаçрĕ, унпа туслă тилĕпе кашаман та упу сывăхĕнче пулма шуларĕç, пакшапа пайши те.

Шура упу хĕвел унăн кĕрĕкне ёнтсе вараласран хăрарĕ, аяккарах тарчĕ. Сурсĕр тамани те çав сăлтавах айккинелле сикрĕ, пингвин çавĕ ирĕлесрен хăрарĕ, лань арăсланран хăрарĕ, упăтене слон хăратрĕ...

Тинех пурте пуçтарăнчĕç тет. Сĕр патши пуханна хăнасене пăхса çаврăнчĕ тет те çапла каласа хучĕ тет:

– Хакла тăванăмăрсем! Çак кунран пуçласа сĕр çинче кашни ўсен-тăранăн хайĕн вырăнĕ, хайĕн килĕ пулать. Эпĕ сире кашнинех яланлах пурăнмалли вырăн хамах валеçсе парасшăнчĕ, эсир вара хăварах йĕркеленсе ларна иккен, хăвара килĕшнĕ пек.

Çак вăхăтран пуçласа ашша юратакан чĕр чунсемпе кайăксем кăнтăрта – хĕвел хытă хĕртнĕ сĕрте пуранма пуçларĕç тет. Страус, тимĕр шапа, теве, колибри, кенгуру тата ыттисем хĕвел ашшинче хайсене питех те лайăх туяççă тет.

Шура упу, сурсĕр тамани, пингвин тата ытти чĕр чунпа тискер кайăк сурсĕрте кун кунлаççĕ.

Пирĕн тăрăхра, хăварах пĕлетĕр, упу кунлать, тилĕ юртать, мулкач тилĕрен тарать.

Кашни хай юратна вырăнĕнче пурăнать.